

Kázání: 45. Reptáci a hříšníci

kázání u příležitosti 10. výročí Sboru Petra Chelčického v Lovosicích

Kázání

10. výročí Sboru Petra Chelčického

Děkujeme za pozvání a vřelé přijetí, moc jsme se těšili, že vás zase uvidíme a že se dozvíme, jak se máte. Při pohledu na vaše řady ... mám *déjà vu* - (již viděno). A myslím na to, aby ten příběh lidí sboru Petra Chelčického, který navazuje na předešlé příběhy lidí, našich předchůdců ve víře, ... aby pokračoval jako doposud. Díval jsem se znovu na tu bohatou historii sboru ... je za co děkovat i z čeho se poučit.

1. čtení:

„Otec sirotků, obhájce vdov je Bůh v obydlí svém svatém.“ Žalm 68,6

2. čtení

Řekl také: „Jeden člověk měl dva syny. Ten mladší řekl otci: ‚Otče, dej mi díl majetku, který na mne připadá.‘ On jim rozdělil své jmění. Po nemnoha dnech mladší syn všechno zpeněžil, odešel do daleké země a tam rozmařilým životem svůj majetek rozházel.

A když už všechno utratil, nastal v té zemi veliký hlad a on začal mít nouzi. Šel a uchytil se u jednoho občana té země; ten ho poslal na pole pást vepře. A byl by si chtěl naplnit žaludek slupkami, které žrali vepři, ale ani ty nedostával.

Tu šel do sebe a řekl: ‚Jak mnoho nádeníků u mého otce má chleba nazbyt, a já tu hynu hladem! Vstanu, půjdu k svému otci a řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě. Nejsem už hoden nazývat se tvým synem; přijmi mne jako jednoho ze svých nádeníků.‘

I vstal a šel k svému otci. Když ještě byl daleko, otec ho spatřil a hnut lítostí běžel k němu, objal ho a políbil.

Syn mu řekl: ‚Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě. Nejsem už hoden nazývat se tvým synem.‘ Ale otec rozkázal svým služebníkům: ‚Přineste ihned nejlepší oděv a oblečte ho; dejte mu na ruku prsten a obuv na nohy. Přiveďte vykrmené tele, zabijte je, hodujme a budme veselí, protože tento můj syn byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen.‘ A začali se veselit.

Starší syn byl právě na poli. Když se vracel a byl už blízko domu, uslyšel hudbu a tanec. Zavolal si jednoho ze služebníků a ptal se ho, co to má znamenat. On mu odpověděl: ‚Vrátil se tvůj bratr, a tvůj otec dal zabít vykrmené tele, že ho zase má doma živého a zdravého.‘ I rozhněval se a nechtěl jít dovnitř. Otec vyšel a domlouval mu.

Ale on mu odpověděl: ‚Tolik let už ti sloužím a nikdy jsem neporušil žádný tvůj příkaz; a mně jsi nikdy nedal ani kůzle, abych se poveselil se svými přáteli. Ale když přišel tenhle tvůj syn, který s děvkami prohýřil tvé jmění, dal jsi pro něho zabít vykrmené tele.‘

On mu řekl: ‚Synu, ty jsi stále se mnou a všechno, co mám, je tvé. Ale máme proč se veselit a radovat, poněvadž tento tvůj bratr byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen.‘

Lukáš 15, 11-32

Ježíš často vypráví příběhy ze života. Různé. Kratší či delší, osobní i rodinné, historie. Jsou to taková podobenství života. Sám život je totiž nesmírně poučný a jakoby tím pozorováním života a vyprávěním Ježíš říkal.

Ono netřeba dalekosáhlých a komplikovaných náboženských systémů, netřeba karm a čaker, netřeba složitých podmínek jak to udělat, aby se člověk v životě vyznal, ani netřeba život dělat zajímavý, třeba pomocí bizarních rituálů anebo bez ustání hledat v nejrůznějších filozofiích (nic proti filosofii), stačí život sám, je tam všechno jako na dlani.

A ještě druhá předběžná poznámka: Bůh, jak ho Ježíš zná, a zná ho podle evangelií dobře, neboť je jeho Synem, je daleko blíže životu člověka, než jak si to člověk obvykle myslí. **Je daleko víc součástí života. On sám za životem stojí, On je Otec - tedy původce života.**

Dnešní vyprávění je o jednom člověku, který měl dva syny. Mám rád obě ta evangelijní podobenství o otci a dvou synech. Přejde mi to trefně. Krom tohoto podobenství o ztraceném synovi a jeho starším bratru máme v evangeliích ještě jedno. Určitě si vzpomenete. Jen ve zkratce připomenu:

„Běž na vinici,“ říká otec jednomu, a on: „Jasně tati,“ odpověděl, ale nešel. Druhého také pošle: „Běž na vinici.“ On mu upřímně řekl: „Nechce se mi,“ ale pak toho litoval a šel. Jak říkám: Trefné - oběma syny, nebo dcerami jsme byli, mnozí to známe ze strany toho rodiče. A je to vlastně velké drama.

Zpět do podobenství, které jsme četli. Tady je iniciativní syn a podle jeho chování vidíme, že si život představuje dost, dost zjednodušeně: „*Otče, dej mi díl majetku, který mi náleží.*“

Jestliže dnes bychom měli rozpaky nad takovým přístupem - a velké, velké otazníky, co si máme myslet o takto postavené situaci v době, kdy otec skutečně o všem v rodině rozhodoval. (Teď nehodnotím, co je správně. Ale kdybych měl říct za sebe, myslím, že je dobré, když se rodiče na rozhodování o důležitých věcech rovnocenně podílejí.)

Ježíšovo vyprávění muselo být pro posluchače už od začátku velmi překvapivé. Lidé si na toho mladšího syna už podle jeho požadavku udělali názor, a ono to nekončí u jednoho kousku, pokračuje

to dál.

Syn nelenil, všechno zpeněžil – což pro rodinný podnik mohlo být velmi nepříjemné, – výnosy částí pozemků najednou pryč, ale především, v Izraeli se tohle opravdu nedělalo. Země je od Hospodina, vzpomeňme na starozákonního Nábota, jak si vážil vinice po rodičích a nechtěl ji prodat za nic na světě, ani králi Achabovi. Rovněž pozoruhodný rodinný příběh. A zásadový přístup Nábota.

Tady tento nezdárný syn – si ničeho neváží. Peníze sice nabídnou možnosti, ale ty se stejně zcvrknou do té známé trojice – víno, ženy a zpěv. Pusto prázdno. Tak jako potom v žaludku. Peníze pryč, dědictví pryč, důstojnost pryč, od ničeho k ničemu, a teď:

Přichází ten nejšťastnější okamžik, – že si to ten mladší syn všechno uvědomil. Rozpomněl se na domov svého otce a najednou to vidí v jiných barvách. Už to nevidí jen jako, co všechno musel dělat, jaká tam byla nuda, jen vinice, pole, ovce, kozy a pořád dokola.

Ale najednou vzpomíná. V domě mého otce, tam, i ten poslední má co jíst, a to může být poznávací znamení smyslu života a celého společenství, že v takové společnosti i nejposlednější má to své. Je o něj postaráno. Ale tam kde teď byl, tam se žije stále na hraně, tak se živoří a radosti ze života je málo a málo až není žádná.

Vypraví se zpět a ten návrat je nejkrásnější – není třeba dlouhých proslovů – táta ví, syn ví – na tu synovu připravenou řeč, že zhřešil proti nebi i vůči Tobě tati, že to celý zvorál, na to ani nedojde Otec ho vítá a tak to vždycky je a bude, že rodiče tu budou pro své děti – ať se stane cokoli. A budou na ně čekat – a zdálky je vyhlížet, a když se konečně objeví – na jejich straně je všechno připravené k obejmutí syna, dcery – tomu se říká bezpodmínečným přijetím.

A tady se posluchači asi divili ještě víc. Cože to je za tátu, cože to je za mámu, která ani nic nevyčítá – má to dávno promyšlené, oč jí jde a jde **jí, jemu** jen o to, aby rodina byla zase pohromadě.

Takový návrat se musí oslavit – to byl skutečně návrat do života, protože to byl návrat do společenství – nejen nejbližší rodiny, ale celého domu, všichni nádeníci, známi, přátelé, společenství celého lidu se může radovat. A celou Galileou se nese zpráva. „František se vrátil...“ nebo biblicky: „Adam je zpět ...“. Byl teda dlouho pryč ... ale zase je doma. První část vyprávění, ta delší, je za námi.

No a pak je tu ten starší syn – jeho to všechno jednou bude, mladší si svoji třetinu vyčerpá, takže v podstatě starší hospodaří na svém. Tedy jednou to bude jeho. A tak to je trochu otázka, kdo o čem rozhoduje. Otec měl tuhle roli v Izraeli až do smrti.

Syn ... mu ve stáří sice pomáhal, ale na všechno se musel ptát ... přirozeně už přebíral víc a víc zodpovědnosti ... a jednou jde večer z pole a něco mu tady nehraje – nebo spíš naopak ono se doma hraje a zpívá.

„Nesmysl! Že bych nevěděl, že se plánuje nějaká sláva? Nezapomněl jsem na narozeniny strýce? Tento starší syn je velmi opatrný – než cokoli bude řešit – zjistí, jak se věci mají, a vyptává se jednoho ze služebníků – ten mu to všechno poví – i s tím vykrmeným teletem.

Tam někde tušíme problém ve vztahu k bráchovi – to vykrmené tele – které otec rozkázal hned zabít na oslavu – ale ve své podstatě to tele bylo tak trochu už staršího syna. Ten tedy není rád! Hněvá se, pro něj návrat ztraceného bratra dobrou zprávou není. Co to je za spravedlnost, když si ani neodpykáme svoje hříchy a rovnou jako by se nechumelilo se všechno promíjí a zapomíná? Na takové oslavě mě nikdo neuvídí... ale je to „faux pas“ protože je to brácha.

A tak otec jde ven za synem a domlouvá mu – a tím příběh končí: „Podívej se, tvůj brácha, prošel si

svým, ztratil se nám a už jsme přestávali doufat, ale on se nám vrátil a teď je vevnitř a všichni jsou rádi - vždyť se vrátil do našeho života. My ho musíme přece přijmout.

Dokážu si představit, že jsou Ježíšovi posluchači rozděleni na dvě skupiny. Jedni víc sympatizují s mladším synem a příběh berou jako dobrou zprávu o tom, že se napravuje to, co se pokazilo.

A druhá skupina spíš sympatizuje s tím starším bratrem z podobenství, protože si říkají: *„Nemá snad ten starší bratr pravdu ... vždyť chce, aby se všechno dělo jak má. Kdybychom byli všichni jako on, hleděli si svého a chovali se zodpovědně - to by ten svět vypadla jinak.“*

Teď dosadme do příběhu sebe, pokud jsme to ještě neudělali. V podobenství se řeší to, jestli platí výtka farizeů a jiných reptáků (pozor, to není výraz z říše prehistorických zvířat, to je z Bible kralické), výtka směrem k Ježíši, že přijímá hříšníky a jí s nimi.

Nato jim Ježíš říká tři příběhy ze života - jeden o ztracené ovci, druhý o ztracené minci a třetí o ztraceném synu. Ale celé se to vypráví ne hlavně kvůli těm ztracencům ... celé se to vypráví kvůli těm reptákům. Nespokojeným lidem, kteří jsou nespokojení, protože není spravedlnosti učiněno dostatečně zadost, když se Ježíš baví s publikány a nevěstkami.

Publikán - celník. Prostě člověk, kterého ostatní nemusí. Ale tihle lidi se potkali s Ježíšem a zažili od něj něco, co se jim obyčejně nestávalo - on jim nedával najevo, že mají škraloup. Mluvil s nimi, zasedl s nimi za jeden stůl. Nebyli mu lhostejní - nechal si vyprávět ten jejich příběh života, jak to oni zvorali a byli rádi, že je někdo vyslechl, že si na sobě nezakládá a klidně je přizve ke stolu.

Každý má svůj příběh - jakoby říkal Ježíš - a můj Otec to ví. Vždyť Bůh není nikdo jiný, než Otec každého z nás - takový jako z toho podobenství - všichni jsme jako ti synové Abrahamovi.... chcete-li Adamovi - každý má hodnotu, a náboženství, které lidi kastuje - je tady v tom podobenství odmítnuto. Nic takového.

Ti nejposlednější ve společnosti - podle nich a podle vztahu k nim - ať už jsou, jací jsou, ať si prošli čím si prošli, ať jsou vyděleni z naší sféry přijetí, z jakéhokoliv důvodu, podle vztahu ke slabým a na okraji ... poznáme, jací jsme my a jaké je to naše náboženství, jaká je naše víra - respektive, jestli se z živé víry - která je o přijetí druhých a o opravdové vzájemnosti, nestalo mrtvé náboženství.

A jestli stalo, potřebujeme ten zmíněný upgrade, nebo aktualizaci. Mrtvé je to v tom, že je to náboženství, kde nám všechno sice přesně lícuje a zpravidla je vše jasné, ale opravdovosti ve vztazích ubývá. I mezi blízkými natož, abychom měli rádi bližní, anebo dokonce se modlili za uprchlíky.

Že to bylo od těch farizejů a zákoníků vůči ztraceným existencím doby „ne-fér“ a že si na hříšnicích vylévali zlost za to, že sami nebyli spokojení - to vyjeví příběh Ježíšův, protože nepřijali ani jeho. Tomu nešlo vyčítat, že je obírá jako celníci, tomu nešlo vytknout nedostatek zbožnosti - a přesto si na něm našli chyby... tady v Zákoně to je Ježíši tak a tak - a nepochopili, že zákon k životu a plným vztahům ukazoval. A zlobili se na něj hodně a bezdůvodně. Odhalilo to, kde má člověk, věřící i nevěřící, opravdový problém.

Potýkáme se s tím čas od času ale všichni... neumíme se vyrovnat s tím, že náš nebeský Otec je dobrý ke všem - všichni lidé jsou nakonec jeho synové a dcery, i když se toulají po velkých dálkách, a hodně se vzdálili životu. Ale i my, kteří jsme zůstali doma jsme jeho syny a dcerami - a on je stále náš Otec, který, i když by nemusel nic vysvětlovat vychází ven před dům jako tehdy k tomu staršímu synu a domlouvá nám ... snaží se sdělit, že pro něj má stejnou cenu každý jeho syn a každá jeho dcera.

K desátému výročí bych sboru přál, abychom se nadále nechali vést a nejvíc ovlivňovat evangeliem

Ježíše Krista - v tom slovu podobenství je naděje pro tento svět, podobenství bylo nazváno evangeliem v evangeliu - naděje pro každý příběh života, který byl Otcem stvořen, který udržuje a který díky Kristu, jenž všechny přijímal, předivně umí restartovat. Máme být u toho, a pokud jsme něco pokazili ... ale chceme se vrátit do domu svého Otce - k Bohu i do vztahů pak to jednoduše udělejme. Přesně podle toho mladšího syna. Amen.

Radek Pospíšil

kazatel baptistického sboru v Liberci

20. 6. 2021

Více o 10. výročí Sboru Petra Chelčického si můžete přečíst zde:

[10. výročí baptistického Sboru Petra Chelčického v Lovosicích](#)

[Zprávy: 2. FLESH NEWS z Lovosic!](#)

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)